

מבוא לתרבות הישראלית

שם המרצה: פרופ' גדעון כ"ץ
שעת קבלה: יום ד, 9-10, לפי תיאום מראש
כתובת אלקטרונית: katzgid@bgu.ac.il

תיאור הקורס

הנושא העיקרי בקורס הוא המתח בין הישן והחדש בתרבות הישראלית. נושא זה ייבחן בשורה של נושאים: היחס ליהדות, משמעות הציונות, דמות הצבר והניסיון ליצור 'יהודי חדש', מקומה של הספרות העברית החדשה, משמעות החילוניות, הלשון העברית ועוד.

חובות הסטודנט

על הסטודנט להיות נוכח ברוב השיעורים (שמונים אחוז), להכין את מטלות הקריאה לפי הנדרש, להגיש שלוש מטלות ביניים ולעמוד בהצלחה בבחינת הסיום. הציון בקורס יחושב לפי מטלות הביניים (שלושים אחוז) ובחינת הסיום (שבעים אחוז).

מבוא

1. מוטי רגב, סוציולוגיה של התרבות: מבוא כללי, רעננה, 2011, פרק 1 ופרק 6

יהדות/ישראליות

2. גדעון כ"ץ וניר קידר, 'יחסם של אינטלקטואלים ישראלים אל היהדות', תרבות דמוקרטית 14 [יועלה לאתר הקורס]
3. אניטה שפירא, התנ"ך הזהות הישראלית, ירושלים, תשס"ו
4. אוריאל סימון, מעמד המקרא בחברה הישראלית: ממדרש לאומי לפשט קיומי, ירושלים, 1999

הציונות

5. עדי אופיר, עבודת ההווה – מסות על תרבות ישראלית בזמן הזה, תל אביב, 2001
6. פינחס גינוסר ואבי בראלי (עורכים), ציונות: פולמוס בן זמננו, המרכז למורשת בן גוריון, קריית שדה בוקר, תשנ"ז [מאמריהם של אורי רם, בועז עברון. המאמרים נגישים ברשת, באתר כתב העת 'עיונים בתקומת ישראל']

הספרות העברית החדשה ושאלת 'ארון הספרים היהודי'

7. ביאליק 'הספר העברי' [בתוך אתר בן יהודה]
8. דן מירון, מיוצרים ובונים לבני בלי בית, בתוך: דן מירון, אם לא תהיה ירושלים: מסות על הספרות העברית בהקשר תרבותי-פוליטי, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל אביב, 1987
9. דן מירון, 'הרב שך והספרות העברית החדשה', בתוך: אם לא תהיה ירושלים
10. דן מירון, 'תעודה בישראל', בתוך: אם לא תהיה ירושלים

היהודי החדש/ילידיות/צבר

11. אניטה שפירא, 'המיתוס של היהודי החדש', בתוך: אניטה שפירא, יהודים חדשים יהודים ישנים, עם עובד, תל אביב, 1997
12. נורית גרץ ואחרים, הקבוצה הכנענית: ספרות ואידיאולוגיה, תל-אביב: תשמ"ז 1987
13. עוז אלמוג, הצבר – דיוקן, תל אביב, 1997

ירושלים-תל-אביב

14. דן מירון, אם לא תהיה ירושלים, תל אביב, 1987

לשון התנ"ך, עברית ו'ישראלית'

15. גלעד צוקרמן, ישראלית שפה יפה, תל אביב, 2008
16. בנימין הרשב, לשון בימי מהפכה, ירושלים, 2008

מוזיקה וזהות

17. אדווין סרוסי ומוטי רגב, מוזיקה פופולארית ותרבות בישראל, רעננה, 2013
18. ראיון עם אביהו מדינה באסופה 'מוזיקה בישראל' [בסדרת הנושא של 'עיונים בתקומת ישראל'; נמצא באתר]

גלובליזציה

19. אורי רם, הגלובליזציה של ישראל, תל אביב, 2005
20. מוטי רגב, סוציולוגיה של התרבות: מבוא כללי, רעננה, 2011, פרק 8 (תרבויות לאומיות וגלובליזציה תרבותית)